

Solmaz BABAŞOVA,
«Bakı Universiteti» qəzetinin əməkdaşı

ÖMRÜN İLMƏSİNƏ DÜZÜLMÜŞ NAXIŞLAR

Bakı Dövlət Universitetinin divarları arasında yüzlərlə insan Azərbaycan elmi, təhsili və mədəniyyətinin çiçəklənməsi, inkişafı yolunda ömürlərini şam kimi əridərək adlarını tarixin səhifələrinə yazmışlar. Bu qədim elm ocağında elm, təhsil, mədəniyyət sahəsində sayılıb seçilən, cəmiyyətimizə zehni, bilik və təcrübəsi ilə fayda verən və gənclərimizə örnək olan insanlar çalışmış, bu gün də çalışmaqdadırlar. Azərbaycan elminin, təhsilinin, ədəbiyyatının, mədəniyyətinin sütunlarından olan akademiklər Məmməd Arif Dadaşzadə, Məmməd Cəfər Cəfərov, Həmid Araslı, görkəmli yazıçı, ictimai xadim Mir Cəlal Paşayev, professorlar Cəfər Xəndan, Əli Sultanlı və onlarla başqalarının yaratdıqları məktəbin davamçıları olanlar da, bu gün həmin yolla gedərək, öz məktəblərini yaratmışlar.

Belə insanlardan biri haqqında söhbət açacağıq. Ömrünün 75-ci baharını arxada qoymuş Abuzər Xələfov yarım əsrdən çoxdur ki, universitetin bu doğma divarları arasında öz tale kitabını yazır.

1950-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin kitabxanaçılıq şöbəsinə daxil olanda, Abuzər müəllim, taleyin ona yazdığı qismətdən xəbərsiz idi. Yalnız öz zəhməti, biliyi və bacarığı ilə təkcə respublikamızda deyil, keçmiş Sovetlər birliyində, Balkanyanı və Yaxın Şərq ölkələrində tanınmış milli mədəniyyətimizin görkəmli tədqiqatçılarından və təbliğatçılarından biri olan professor A.Xələfov, bu gün Beynəlxalq Millətlər Təşkilatı yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, Əməkdar elm xadimi, Əməkdar mədəniyyət işçisi, "Şöhrət" ordenli, tarix elmləri doktoru, professordur. Bütün şüurlu həyatını elmi-pedaqoji işə həsr edən alim, qiymətli tədqiqat əsərlərinin, nəzəri və elmi

problemlərə aid monoqrafiyaların, dərsliklərin və dərs vəsaitlərinin müəllifidir.

Professor A.Xələfov zamanın nəbzini tutmağı bacaran, respublikamızda tanınmış, sayılıb-seçilən alimlərdəndir. O, bu səviyyəyə ancaq özünün səy və bacarığı sayəsində gəlmişdir. Respublikamızda kitabxana işinin tarixi sahəsində ilk elmlər doktoru, ölkəmizdə kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin banisi olmaq, məhz A.Xələfova nəsib olmuşdur. Çox zəngin həyat yolu keçmiş alim, elmimizin, təhsilimizin inkişafındakı xüsusi xidmətlərinə görə xalqın mədəniyyət tarixinə əbədi daxil olmuşdur.

Bakı Dövlət Universitetinin yarandığı vaxtdan bu günə kimi burada çalışan alimlərin səy və təşəbbüsü sayəsində universitet daima inkişafda olmuş, elmi, təhsili və tərdrisi formalaşmışdır. Abuzər müəllim məhz belə elm adamı və təhsil qurucusudur. Onun təşəbbüsü və böyük əməyi sayəsində ilk dəfə olaraq Bakı Dövlət Universitetində müstəqil kitabxanaçılıq fakültəsi yaradılmış, kitabxanaşünaslıq müasir təhsilin bir sahəsi kimi formalaşmış və inkişaf etmişdir. Alimin mühüm xidmətlərindən biri də, onun yüksək ixtisaslı kitabxanaçı-biblioqraf kadrların hazırlanmasında əsas olan tərdris planlarının yeniləşdirilməsinə, təkmilləşdirilməsinə, xüsusi əhəmiyyət verməsi və tərdris prosesində ixtisas fənlərinə üstünlük verilməsinə tərəfdar olmasıdır.

O, universitetlərin kitabxanaçılıq fakültələri üçün tərtib edilmiş və SSRİ Xalq Təhsili Komitəsi tərəfindən təsdiq edilmiş tərdris planının müəlliflərindən biridir. Respublikamızda ali təhsilli peşəkar kitabxanaçı-biblioqraf kadrların hazırlanması sahəsində diqqəti cəlb edən indiki inkişaf səviyyəsinin əldə edilməsi də, məhz müəyyən dərəcədə Abuzər müəllimin adı ilə bağlıdır. Onun öz sənətinə sadıqlığı, peşəsinə vurgunluğu, həmişə prinsipial mövqedən çıxış etməsi, ali kitabxanaçılıq təhsilinin ikinci dərəcəli bir ixtisasa çevrilməsinə göstərilən bütün meyilləri kənarlaşdırmışdır. Belə bir mübariz mövqeyin nəticəsidir ki, hazırda kitabxanaçılıq

fakültəsi elmi-pedaqoji kadr potensialına, tərdris prosesinin təşkili səviyyəsinə və keyfiyyətinə görə universitetimizin fərqlənən və nüfuzlu fakültələrindən birinə çevrilmişdir.

A.Xələfovun tədqiqatları Azərbaycanın mədəniyyət tarixinin müəyyən sahələrini öyrənmək baxımından çox qiymətlidir. Onun tədqiqatlarında qədim dövrlərdən başlayaraq bu günümüzədək Azərbaycanda kitabxanaşünaslığın keçdiyi inkişaf yolu öyrənilmiş, bu inkişafa təkan verən alimlərin fəaliyyəti araşdırılmış, qarşıdakı perspektivlər müəyyənləşdirilmişdir. Alim kitabxana işinin tarixi ilə bağlı təcrübəni öyrənməklə yanaşı, inkişafın qanunauyğunluqlarını müəyyənləşdirmiş, fakt və dəlilləri dövrün ictimai-siyasi hadisələri fonunda, tarixilik və elmlilik prinsiplərinin tələbləri baxımından qiymətləndirmiş, müasir dövrdə kitabxana işinin təşkili və kitabxanaşünaslıq elmi ilə bağlı dəyərli fikirlər söyləmiş, nəzəri konsepsiyalar irəli sürmüşdür.

Onun tədqiqatları mədəniyyət tariximizin müəyyən sahifələrini öyrənmək baxımından çox qiymətlidir. Burada qədim dövrlərdən başlayaraq bu günümüzədək respublikamızda kitabxanaşünaslığın keçdiyi inkişaf yolu öyrənilmiş və sistemləşdirilmişdir.

O, öz tədqiqatlarının nəticələrini təcrübəyə tətbiq edilməsinə böyük əhəmiyyət verir. Elmi qənaətlərini, fikir və mülahizələrini öz təcrübələrində təsdiqləyir. Ömrünün böyük hissəsini, yaradıcısı olduğu fakültənin inkişafına, müasir tələblərə cavab verən kitabxanaçı kadrların hazırlanması işinə həsr etmiş alim, haqlı olaraq respublikamızda çalışan beş mindən artıq yüksək ixtisaslı kadrlar ordusunun müəllimi adlandırılır. Bu gün Azərbaycanda kitabxanaçı kadrların orta nəslinin elə bir nümayəndəsi tapılmaz ki, o, "Professor Abuzər Xələfovun məktəbi"ni keçməmiş olsun. Onun mühazirələrindən, dərsliklərindən bəhrələnməmiş olsun. Alimin yarım əsrdən çox elmi, ictimai və pedaqoji fəaliyyəti dövründə minlərlə yüksək ixtisaslı kitabxanaçı kadrlar yetişmişdir ki, onlar da hazırda mədəniyyətimizin inkişafına

xidmət edirlər. Sevindirici haldır ki, bu gün cəmiyyətimizin həyatında fəal rolu olan, yüksək intellektual səviyyəli kitabxanaçılar ordusu var və bu ordunun önündə istedadlı və zəhmətkeş alimimiz olan Abuzər Xələfov durur.

Professor Abuzər Xələfovun öz xalqı qarşısında xidmətləri böyükdür və alimin xidmətləri həmişə dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir.

Onun əməyi, istedadı, şəxsiyyəti – fəxri adlar, medal-lar, fəxri fərmanlar, “Şöhrət” ordeni və sairə ilə qiymətlən-dirilmişdir. Bunlar hamısı onun halal zəhmətinə verilmiş qiymətdir. Lakin, Abuzər müəllimin ən böyük mükafatı, ona doğma olan universitet kollektivinin sevgi və istəyidir. Abuzər Xələfov milli əqlimizin, milli-mənəvi dəyərlərimizin, əxlaqi saflığımızın, bütövlüyünü yaşatmağa çalışan ziyahla-rımızdandır. Hər sözü ürəkdən gələn, təmtəraqlı sözləri sevməyən, obyektiv, prinsipial olan, həmişə öz mövqeyində durmağı bacaran şəxsiyyətdir. Abuzər müəllim xalqımızın, millətimizin, təhsilimizin, mədəniyyətimizin inkişafında, adət-ənənələrimizin və dini dəyərlərimizin qorunub saxlan-masında xüsusi xidmətləri olan, böyük elm təşkilatçılarındandır. Abuzər müəllim xoş əməllər sahibi olan, həmişə key-irli məsləhətlər verməyi bacaran, öz məsləhətləri ilə çoxları-nın dadına çata bilən el ağsaqqalıdır.

Bu günlərdə professor Abuzər Xələfovun 75 yaşı ta-mam olur. Ömrünün müdriklik və kamillik dövrünü yaşaya-n Abuzər müəllim bütöv bir şəxsiyyətdir. Onun həyatı, şəx-si və ictimai fəaliyyəti, insanlara məhəbbəti –qaygısı və sə-mimiyyəti, yeni nəsil üçün əsl nümunə məktəbidir. Qəlbində Vətən sevgisi, torpaq nisgili, yurd həsrəti yaşadan vətəndaş-ziyalıdır.

Abuzər müəllimə xoşbəxt insan demək olar, çünki o, həyatın eniş-yoxuşları ilə addımlayarkən heç zaman büdrə-məmişdir. Ona görə ki, çətinliyə düşəndə hər zaman nurlu insanlar onun köməyinə çatmışdır. Elə ona görə də bugünkü uğurlarına görə öz müəllimlərini minnətdarlıqla xatırlayan

Abuzər müəllim, bütün ömrü boyu müəllimlərinə oxşamağı, onlar kimi xeyirxah olmağı özünün mənəvi borcu hesab et-mişdir.

Abuzər müəllimin ünvanına söylənilmiş xoş sözlər onun halıdır. Qazandığı uğurlar, dövlətin və millətin ona verdiyi qiymət – bütün bunlar isə Tanrının onun tale yoluna vurduğu naxışlardır. Rəngbərəng naxışlar...